

# TEMA D'INTERÈS: PROVA AUTOTEST VIH

El diagnòstic tardà de la infecció per VIH és un dels principals obstacles a la resposta d'aquesta infecció, ja que disminueix al resposta al tractament i augmenta la taxa de transmissió i el cost de l'assistència sanitària.

Amb el diagnòstic precoç es vol disminuir el número de persones infectades no diagnosticades. Per tal de millorar aquest diagnòstic precoç i millorar l'accés a la prova per part de la població, s'ha cregut oportú utilitzar **productes d'autotest**, que són *addicionals i complementaris* a les proves de detecció del VIH que ja es realitzen.

En cap cas, el fet de fer la determinació amb el producte d'autotest pot substituir el diagnòstic convencional. Aquest producte és una prova ràpida d'orientació diagnòstica.

El virus de la immunodeficiència humana (VIH) es pot transmetre a través de la sang o semen d'una persona infectada a una no infectada, o de mare a fill en l'embaràs, part o lactància. Aquesta infecció provoca un deteriorament del sistema immunitari de la persona, destruint els limfòcits CD4, que són essencials en la resposta immunitària, fent que la persona infectada pugui adquirir altres infeccions comuns, que a la vegada poden provocar altres malalties.

La SIDA (Síndrome d'Immunodeficiència Humana Adquirida) és un estadi avançat de la infecció per VIH, on hi ha signes clínics associats no només a la presència del virus, hi ha disminució de les defenses i la presència de malalties oportunistes. Amb la teràpia antiretroviral s'alenteix la reproducció vírica, però no elimina la infecció per VIH.

## **Infecció**

Quan una persona s'infecta, el virus es comença a replicar en les cèl·lules del sistema immune, fent que aquestes disminueixin. Al cap d'un temps, es comencen a produir anticossos contra el virus. Aquest temps són unes 2-8 setmanes, i gairebé totes les persones infectades els generen al cap de 3 mesos de la infecció.

Per tant, fins que no es generen aquests anticossos el resultat de la prova és negatiu, tot i que la persona està infectada. És el que es coneix com a "període finestra", on la persona pot tenir alts nivells del virus en sang, semen o llet materna, sense tenir anticossos en sang que puguin ser detectats.

Si es fa la prova durant aquest "període finestra" no es detectaran anticossos, tot i que existeix la infecció i que es pot transmetre.

## **Diagnòstic del VIH**

Les proves ràpides de detecció de la infecció per VIH són proves de cribratge basades en tècniques d'enzimoinmunoanàlisi que són de lectura ràpida i subjectiva.

L'única manera de saber si s'està infectat per aquest virus és fer-se una prova de detecció del VIH, i així poder fer un diagnòstic precoç, accedir abans al tractament i aconseguir millors resultats en salut, a més de reduir el risc de transmissió a altres persones.

## **Abans de fer la prova**

En el moment de dispensar aquest producte el farmacèutic hauria d'aclarir possibles dubtes o informacions incorrectes que pugui tenir l'usuari, explicar els possibles resultats i el significat de cada un d'ells i dirigir la persona al metge de capçalera o a la Unitat del VIH (es troba a l'edifici de Malalties Infeccioses de l'Hospital Santa Maria

de Lleida, on atenen personalment de dilluns a divendres de 12 a 14 hores), en cas que surti un resultat positiu.

### **Prova d'autotest del VIH**

En aquesta prova la mateixa persona que es realitza la prova recull la mostra (sang o saliva) i interpreta el resultat. La realització d'aquesta prova no necessita l'ajuda de professionals sanitaris i els resultats s'obtenen al cap d'uns 20 minuts.

Aquesta prova detecta infecció pel VIH-1 i VIH-2, i un resultat positiu ha de ser confirmat.

S'ha de tenir clar que cap prova d'autotest és fiable al 100%. Amb els estudis que s'han fet s'ha vist que aquesta té una *sensibilitat del 99,5%* (probabilitat que una persona infectada pel VIH tingui en la prova un resultat positiu) i una *especificitat del 99,9%* (probabilitat que una persona amb un resultat negatiu en la prova no tingui la infecció).

També s'ha de recordar que si es fa la prova en el "període finestra" (que donarà negatiu), aquesta s'ha de repetir al cap de tres mesos per confirmar el resultat negatiu.

Per utilitzar la prova d'autotest s'han de seguir les instruccions del fabricant, no s'ha d'estar en dejú, i s'ha vist que no interfereix amb fàrmacs, alcohol o drogues. L'ha d'utilitzar una sola persona i una sola vegada.

### **Com interpretar el resultat negatiu - no reactiu?**

Vol dir que no s'han detectat anticossos davant de VIH-1 i VIH-2.

Si no hi ha hagut comportament de risc durant els 3 mesos previs a la realització de la prova, vol dir que la persona no està infectada.

Si hi ha hagut comportament de risc durant els 3 mesos previs a la realització de la prova, aquesta s'ha de tornar a fer al cap de tres mesos, ja que es podria estar en el "període finestra".

### **Com interpretar un resultat indeterminat?**

En aquest cas la prova no ha funcionat. Pot ser perquè s'hagi contaminat, per una mala manipulació o conservació del kit.

Un resultat indeterminat no vol dir que sigui negatiu, sinó que s'ha de tornar a fer la prova.

### **Com interpretar un resultat positiu - reactiu?**

No vol dir que la persona estigui infectada per VIH, és un resultat que s'ha de confirmar. En cas que surti un resultat positiu la persona s'ha de dirigir al seu metge de capçalera o a la Unitat del VIH de l'Hospital Santa Maria de Lleida, per poder fer les proves de confirmació, i rebre l'assessorament i el tractament mèdic necessari.

S'ha de tenir present que el tractament de les persones infectades no fa desaparèixer la infecció, sinó que fa disminuir la càrrega viral de VIH per sota d'un llindar on no hi ha manifestacions clíniques de la malaltia, i conseqüentment, disminueix la possibilitat de transmissió d'aquest virus.